

Rodrigo

Yazan: Mra.
Abdurrahman

Mecmuamızın birinci sayısında intişar eden “ Cihan hari-tacılığının doğuşunda Türk mesaisi „ adlı mekalemizde bilmünasebe balâdaki isimden bahsetmiş ve bu zatın Türk bahriyesine mensup bir gemi süvarisi olduğu ihtimalini ileri sürerek ikinci mekalemizde buna dair tafsilât vereceğimizi yazmıştık. “ Rodrigo „ serlevhasıyla biz vadimizi bu sahifelerde ifa etmek istedik. Şöyleki :

Kristof Kolomp; birçok müşkülata ve birtakım nabeca itirazata ilmile, azmîle, sabrîle galebe ettikten sonra, 1492 senesinde Kırâlıçe İzabel tararafından kendisine tevdi edilen para ile İspanyanın Palos limanında, Santa Mariya, Pinta ve Nina namlarında üç ufak gemi tedarik edebilmiş isede, her türlü vasıtalara rağmen mürettebat bulmak güçlüğünden kurtulamamış idi. Keyfiyetten haberdar edilen Kırâlıçe, hapışa-nedeki mücrimlerin affi suretile bu meselenin teminini cü-şündüğü ve az çok ta muvaffak olduğu bir sırada, hal ve etvarı ve bilhassa sözleri calibi dikkat birisi; Kolomp için mürettebat yazan komite kâtibine müracaatle, kendisinin de seferi bahriye iştirak arzusunda olduğunu, ve fakat ewel emirde behemehâl Amiral ile görüşmek ihtiyacında bulundu-ğunu söylemiştir. Kayıt ve kabul muamelesine esasen lazır bulunan memurlar; Rodrigo namını taşıdığı anlaşılan bu grip adama Amirâlı görmeğe hiç te lüzum olmadığını söylemişler isede vaki israrı üzerine mülâkat vukubulmuştur.

Rodrigo ile Kolomb'un neler görüştükleri değil o vakitlerde, hatta 1924 senesi ortalarına kadar meçhul kalmış iken, tarihi mezkûrda Paris kütüphanesi millisinde her nasılsa ele geçirilen Kolomb'un hatıratından bu esrarın perdesi kısmen yırtılmış ve Rodrigo,nun da kim olduğu ve neler görüşüldüğü az çok anlaşılmıştır. Biz bu esrarı hemen bu satırlarda yazacak değiliz. Yalnız şunu söyleyeceğiz ki; Rodrigo ile mülâkattan sonra, yeni dünyalar keşfine çıkmak üzere bulunan Kolomb'un meçhuliyet manaları akan çehresinde beşâset çizgileri ve sanki kendisince malûm bir kıtaya gidecekmiş gibi hâl ve etvarında itimat asârı görölmeğe başlamıştır.

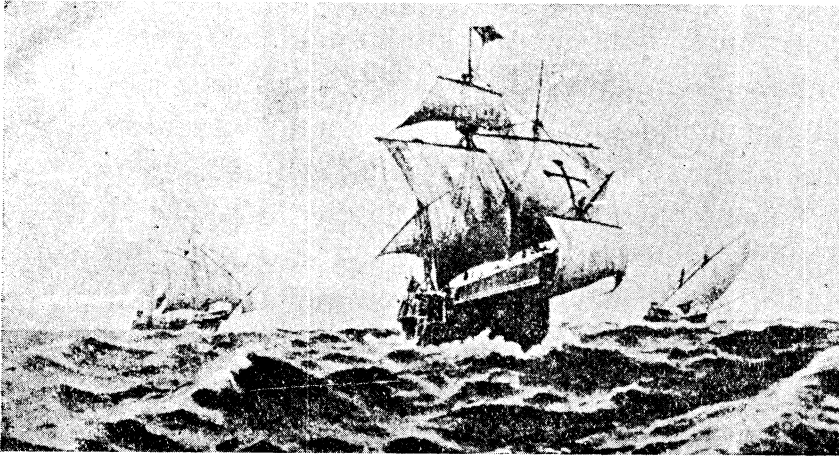
Aynı zamanda, Rodrigonun âdî bir gemici gibi değil, Kolomb'un âdeta samimî bir arkadaşı misillu emirber olarak alıkonulması ayrıca nazarı dikkati celp etmişti. Diğer taraftan gemiler yola çıkıp ta meçhul denizin engin sularına gömüldüğü zaman, herkeste vukuu tabî olan meçhul sergüzeşt itimatsızlığına mukabil Rodrigonun şen şatır görölmesi ise, mürettebat nezdinde bu adama karşı itimatbahş nazarlar husule getirmişti. Rodrigo Amirala hizmet etmekle beraber kendisini mürettebattan farklı tutmıyor, her türlü manevrelere bilgili bir surette iştirak ediyor ve hatta yemeklerde bile hep beraber oturuyor idi. Bu hâl kendisine yavaş yavaş derin muhattetler tevlit ediyor ve onun sözlerine büyük bir itminan hasıl ediyordu.

Günler geçtiği hâlde karalara tesadüf edilmemesi ve görölmedik dalgaların cesameti ve dehşeti dolayisile yolda iki defa isyan çıktığı halde, Rodrigonun bu isyanlara iştirak etmesi şöyle dursun, bilakis pek katî ifadelerle herhâlde karaların görüleceğini söylemesi ve yalnız başına bazan tehdide kadar ileri gitmesi, kendisinin laalettayin hizmet mürettebatından bulunmadığını herkese anlatmış idi.

Seferin altmış beşinci günü idiki ; bir taraftan karaları ilk defa görebilmek şerefine nail olmak, ve diğer taraftan endişeli bir şekil alan iâşe meselesinden kurtulmak ve böylelikle mürettebatın kuvvei maneviyelerini tezyit ederek seferi tamamen akın bırakması memul büyük bir isyanın önüne geçebilmek için, Amiralın emir ve müsaadasile daima ileride giden ve sürati seyri dolayisile de bu vazifeyi bihakkin ifa edebilecek vaziyette bulunan “ Nina „ sefinesine bütün ümit ve nazarlar temerküz etmiş bulunuyordu. Mürettebatın bu zanları boşa çıkmamıştı. Filhakika avdet ediyor gibi seyre başlayan mezkûr sefinenin Pruva direğine “ müjdeler olsun kara göründü. „ manasını söyleyen işaret filamaları çekilmiş idi. Bunu gören bütün mürettebat bir ağızdan :

“ Ey ulu tanrı sana hamdü senalar olsun ! „

diye başlayan gemici ilâhisini okumağa başlamışlar ve hatta bu merasime bizzat Kolomp dahi iştirak etmişse de; Rodrigo,

karaların uzak bulunmadığına kani olmakla beraber henüz görülemeyeceğini ve görülenin kara olamayacağını iddia etmeğe

başlamıştı. Filhakika yine bu sıralarda idi ki, Ninada çekilen ikinci flama işaretlerinden; görünen şeyin kara olmayup siyah bir bulut parçasından ibaret bulunduğu anlaşılınca, iki aydanberi, Bahrimuhitin ortasında çalkanan gemilerin gövertelerinde ve bilhassa amiral sefinesinde müthiş bir ısyan-zuhur etti.

Mürettebatı teskin için söz söylemeğe gelen Kolomp ise, taşlar ve ağaç parçalarile kaşılındı ve hatta birkaç yerinden yaralandı. Ne yapılmak lâzımgeldiğini düşünmek üzere kamarasına çekilen müşarünileyh endişeli ve müteredit bir hâlde iken, Rodrigonun o vakte kadar yapmadığı ve yahut yapıpta kimseye sezdirmediği bir ameliyat ile güneşten irtifa alarak amiralin kamarasına girdiği ve yirmi dakika sonra itminan bahş bir çehreye bürünen Kolomp ile mürettebatın ortalarına geldiği görülmüştü.

Amiral, Rodrigo ile görüştüktan sonra mürettebata şöyle vaitlerde bulunuyordu. “ Arkadaşlar : Çok zahmetler çektiniz ve çektik. Meçhul enginlerde yürüdük. Muvaffakiyet her halde yakındır. Size rica ediyorum, üç gün daha sabrediniz. Eğer bu müddet zarfında da kara görünmezse arzunuz gibi geri döneceğime söz veriyorum. Fakat bu anda avdet için emir veremem. Zira aynı zamanda karayı ilk defa görene verilmek üzere nezdimde hükümdarlarımızın tevdi eyldediği (10, 000) Marevadis kadar bir para vardır. Sevgili kraliçemizin ulvü-cenabına karşı, bu paranın kendisine iadesi büyük bir nankörlük teşkil eder. Tekrar temin ediyorum ki; karalar her halde yakındır ve behemhâl üç gün sonra görülecektir. „!

Üç gün meselesi, paranın tatlı cazibesi lâzımgelen tesiri hasıl etmiş ve matlup itaati mutlakayı temin eylemişti.

O sıralarda tehassul eden havanın sükûnetinde bilistifade vaziyetten diğer gemileri de haberdar etmek üzere Kolomp, denize indirdiği bir flikaya Rodrigoyu da alarak Bahri muhitin ortasında evvelâ Ninaya ve sonra da Pintaya geçmiş ve aynı sözleri onların mürettebatına da tekrarladıktan ve Rodrigoyu kendi arzusile Pintada bıraktıktan sonra “Santamariya, ya avdet eylemişti.

Pinta da kalan Rodrigoya; mürettebat, istihza tarikile direğe çıkmasını ve karaları görmesini söyledikleri vakit; hesabatına ve lâyetezelzel itimadına çok güvenen bu bahriyeli türk, iki gün daha beklemek lâzımgeldiğini ve üçüncü günü direğe çıkarak müjdeyi verebileceğini bilâperva tekrarlamış ve filhakika dediği gibi de üçüncü gün bizzat karayı görerek ispatı müddeaya eylemiştir.

Şayanı tezkârdır ki; karaların görüldüğü tehakkuk ettikten sonra, Rodrigo ile Kolombun arası açılmış ve hatta mevcut mzkâfat bile kendisine verilmemiştir.

İsyan müşkilâtından kurtardığından ve tarih sahifelerine yeni dünya kâşifliğini kazandırdığından dolayı; Kristof Kolomp Rodrigoya yalnız hükümdarların mükâfatını değil, aynı zamanda kendi parasından bile vermek lâzımgelirken bunlardan çekinmesini, tarihler bir türlü hâledememişler ve Kolombun hasis bir zat olmadığına göre, neden dolayı bu küçüklüğü irtikâp ettiğine akıl erdirememişlerdi.

Bu hadise hakkında sebep olarak şimdiye kadar: “... Yetmiş gündenbergi meçhul denizlerin müthiş dalgaları arasında çalkan ve her türlü mahrumiyetlere göğüs geren mürettebat arasında ikilik, ve ana vatandan binlerce mil uzak yerlerde idarî teşettüdat çıkarmamak için hasbelmaslaha Kolomp, mezkûr parayı vermemiş ve binaenaleyh duredişlik

göstermiştir,, denilmekte idi. Vakıa bu iddia, mahiyet itibarile nefsülemre muvafık ise de, biz sahibi makale sıfatile haber verelim ki hiçte doğru değildir.

Bunun hakikî sebebini yine Kolombun Paris kütüphanesinde bulunan hatıratından öğreniyoruz. Fransz kaptanı (Charcot) nun yazıp 1928 senesinde intişar eyleyen (Chrisyophe Colombe vu par un marin) nam eserde bildirdiğine göre; Kolombe Rodrigo için : “ ... Bu zat adî bir taife olmayup Müslüman bahriyesine mensup idi. Gizli din ve nam taşıyordu. Buna benden başka kimse vakıf değildi. Binaenaleyh yeni dünya keşfi şerefini resmen bir müslümana vermek istemediğinden, mevut mükâfatı kendisine teslim etmedim,, denilmektedir.

Burada biraz tevakkuf edelim : Rodrigonun gizli din ve nam taşıdığını, Müsliman olduğunu Kolomp nereden öğrenmişti. Amiralin bu itirafatından anlaşılır ki, Rodrigo, Kolomp ile mülakat ettiği vakit kendisini tanıtmış ve filhakika garba doğru şukadar mil gidildikte, kıtalara tesadüf edileceğini haber vererek müşarülileyhi teşebbüsünde teşci etmiştir.

“Üç gün,, vaitte bulunması meselesi dahi, Rodrigonun teminatile vuku bulup bu da bize anlatıyor ki, Yeni dünya adalarından herhangi birisinin arz ve tulü coğrafîsi Rodrigoca malum imiş. İşte üçüncü büyük ısyam müteakip alelacele güneşten irtifa alma suretile bulundukları mahallin tulü coğrafisini tayin etmesi ve binnetice şu kadarlık mil daha katı lâzımgeldiğine göre, mutat seyirle üç günlük yolculuktan sonra karaların görülmesi icabedeceği anlaşılmıştı.

Eğer Rodrigo, her hangi bir macera ile evvelce buralara gelmemiş ve bittabi arz ve tulü coğrafî tayin etmemiş olsaydı, üç gün gibi rıyazî bir müddeti ileriye sürdürür mü idi ? “ Birkaç gün daha,, gibi nisbeten elestiki cümleler daha eyi olmaz mı idi?

Dimek olur ki karaların üç gün sonra görüneceği katiyyen biliniyordu. Ve netekim öyle de oldu.

Mamafih; şunu da itiraf ederiz ki; Kolomp Rodrigo hakkında Türk kelimesini kullanmamıştır. Sadece “ Müslüman „ demiştir. Rodrigonun müslüman olduğunu kabul ile beraber acaba başka bir unsura mı mensup idi? Bunu da halledecek elimizde vesikalar vardır.

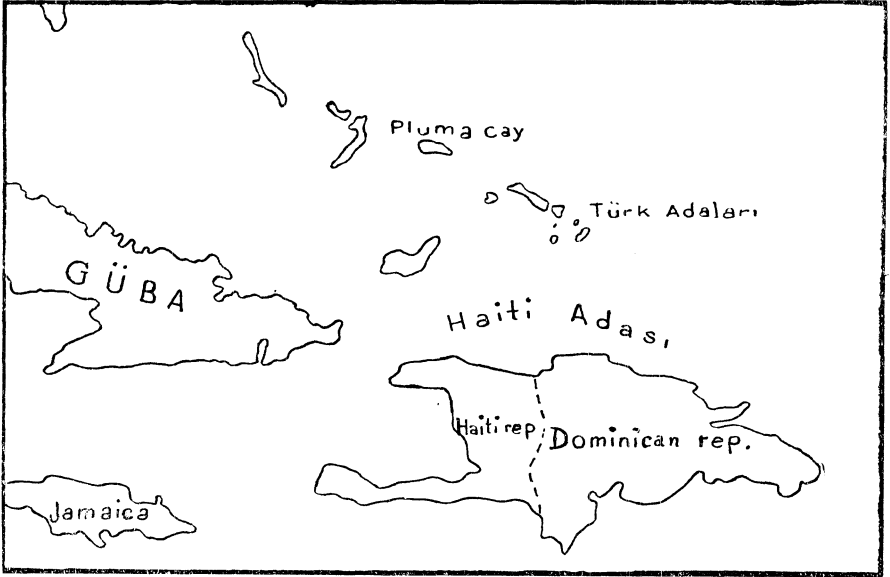
Cümlece malûmdur ki, o tarihlerde Bahrsefide hakim Barbaros kumandasında Türk donanmasından başka Müslüman filoları yok idi. Korsanlar bile Türk donanmasından sakınırlar ve mümkün mertebe sevhale yakın yerler intihap ederlerdi. Barbarosun Sultan Süleymana yazdığı mektuptan dahi anladığımıza göre Rodrigo bir Türktür. Mamafih elimizde bir de (Guvani hani) meselesi vardır ki, bu husustaki ufak bir şüpeyi de kaldırmakta ve Rodrigonun halis bir Türk olduğunu isbat eylemektedir.

Ispanya donanmasının ilk defa olarak bulup yanaştığı adayı mezkûr hukûmet namına temellük edereken Kolomp, buna (San Salvador) namını vermişti. Bu vakadan bahsederken tarihler; yerliler tarafından bu adaya ötedenberi (Guvani hani) denildiğini kaydederler. Halbuki müverrihinden (J. Harisse); bu ismin (Guvan = Yuvan = Juvan, nerede) demek olan iki kelimedenden mürekkep olduğunu ve çünkü gemide Rodrigodan başka daha bir iki arkadaşı bulunduğunu ve bunlardan direğe çıkan üçüncüsünün; (Yuvan = Guvan) namı müstearını taşıyan ikinci arkadaşına kendi lisanile hitaben : karayı mürat ederek ben göremedim, nerede dimek manasına olan “ hani? „ sūalini kullandığını ve bittabi bu muhabereden bir şey anlamayan Ispanyol mürettebatı adaya (Guvani hani) denildiğine zahip olarak mevzuubahs ada için istimâl eylediklerini itiraf ve kabul etmektedir.

(Hani?) ise; nerede manasına gelen Türkçe bir kelime olduğundan Kolombun müslüman, ve (J Harisse) nin Musevî olarak ortaya koyduğu yabancı unsurların, halisüddem Türk oldukları tebeyyün eder.

Bahusus Musevilerden şimdiye kadar Tek bir gemici zuhur etmediği gibi, esasen böyle meçhul maceralara atılacak karaktere de malik değillerdir.

Son derecede şayanı dikkattir ki: bu günkü atlaslarda bile, Kristof Kolombun gezindiği sahalarda ve (Haiti) adası şimalinde (Türk adaları) namile ufak bir kaç cezire bulunduğu gibi, bu adaların şurasında burasında mevcut müteaddit kayalardan müteşekkel bir çokta boğazlar vardır. (Krokiye muracaat)

Bu boğazların isimleri; On kaya, Yüz kaya, Bin kaya, Salt kaya boğazı gibi son derece nazarı dikkatı calıptirler. Vakıa Avrupanın açık göz müverrihlerinden birçokları pek mühim

olan bu isimlerden ürkerek siper makamında, güya Türk adalarında yetişip eski Türk kavuklarını andıran (Kaktüs) namındaki bir nebattan dolayı bu ismin verildiğini ve on, yüz, bin kelimelerinden sonra gelen (Kay = Kaya) lafzının İspanyolca olduğunu ileri sürmekte iseler de görüldüğü üzere bu iddiaları tamamen çürüktür. Çünkü (Kaya = kay) İspanyolca olsa bile on, yüz, bin kelimelerine ne diyelim? “Salt kaya „ ise “ Safi kaya „ demektir.

Mamafih geçenlerde matbuatada intikal eden (Amerikada Türk kabileleri) makalesine göre, bu isimlerin Barbaros donanmasından buralara düşenler tarafından mı, yoksa asırlarca evvel Behrenk boğazından Amerikaya geçtikleri zan olunan eski türkler tarafından mı verildiği meselesi ayrıca tetkika şayandır.

Muhakkak olan bir şey varsa, oda Amerika keşfinde Kolomba Türk zabitleri, sureti katiyyede rehberlik etmişlerdir. Makalemize serlevha ittihaz ettiğimiz Rodrigo işte bu cesur adamların başları ve belkide bir gemi süvarisidir. Fakat teessfle itiraf ederiz ki; bu gün ne Rodrigonun asıl adını, ve nede amerikaya düşen Türk gemisinin ismini yazmaktan çok uzak bulunuyoruz.
